

Informácia na rokovanie miestnej rady dňa 21. júna 2016

S p r á v a **o kontrole vedenia účtovníctva** **v Stredisku služieb školám a školským zariadeniam Petržalka**

Na základe:

- ustanovenia § 18d ods. 2 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- Plánu kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra na obdobie od 1. januára 2016 do 30. júna 2016, schváleného uznesením Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 139 zo dňa 1. decembra 2015 a
- Poverenia miestneho kontrolóra číslo 4/2016 zo dňa 31. marca 2016,

vykonali kontrolóri útvaru miestneho kontrolóra kontrolu vedenia účtovníctva v Stredisku služieb školám a školským zariadeniam Petržalka (ďalej len stredisko) v období od 5. apríla 2016 do 27. mája 2016 na Bohrovej ulici č. 1, Bratislava.

Zámerom kontroly bolo zistiť, či účtovníctvo strediska je vedené správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov prostredníctvom vzoriek náhodným výberom. Kontrola bola zameraná na dodržanie normatívnych právnych aktov a to najmä zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o účtovníctve) v nadväznosti na Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/16786/2007-31 o postupoch účtovania v znení neskorších predpisov (ďalej len Opatrenie MF/16786/2007-31) a Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/25755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov. Súčasťou kontroly vedenia účtovníctva bolo preverenie dodržania aktuálneho účtovania, spracovania inventarizácie majetku a záväzku a ich rozdielov, účtovnej závierky a bilančnej kontinuity. Kontrola bola vykonaná za účtovné obdobie roka 2015. Pri kontrole boli použité i údaje z roka 2016 (počiatočné stavy účtov hlavnej knihy k 1. januáru 2016, zúčtovania rezerv a účtu cudzích prostriedkov – depozitný účet).

Mestská časť Bratislava-Petržalka zriadila stredisko v zmysle zriaďovacej listiny ako rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou. V zmysle ustanovenia § 26 ods. 9 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozpočtová organizácia vedie účtovníctvo, zostavuje a predkladá účtovnú závierku podľa zákona o účtovníctve. Účtovníctvo strediska je vyhotovované interne zamestnancami úseku účtovníctva v programovom vybavení Trimel. Pre účely vedenia účtovníctva má stredisko v účinnosti internú Smernicu pre vedenie účtovníctva. Súčasťou interných riadiacich aktov v oblasti vedenia účtovníctva je najmä smernica o odpisovaní dlhodobého majetku, smernica o tvorbe opravných položiek a rezerv a Smernica o evidovaní majetku.

Stredisko má zostavený účtový rozvrh, v ktorom uvádza syntetické účty a analytické účty potrebné na zaúčtovanie a na zostavenie účtovnej závierky ako aj podsúvahové účty v zmysle § 13 ods. 2 zákona o účtovníctve. Zákon o účtovníctve požaduje vedenie zoznamu skratiek, znakov a symbolov, ktoré sa v účtovnej jednotke (stredisku) vyskytujú a sú používané v čase účtovania počas celého účtovného obdobia. Kontrolou bolo zistené, že interná smernica pre vedenie účtovníctva obsahuje zoznam predmetných skutočností v prehľadnom zoskupení.

Správnosť vedenia účtovníctva

Účtovný rozvrh strediska obsahoval všetky používané syntetické a analytické účty ako aj podsúvahové účty. Všetky otvorené účty v účtovnom rozvrhu boli premietnuté aj do hlavnej účtovnej knihy. V súlade so zákonom o účtovníctve sa účtovné záznamy vykonávali výlučne v hlavnej účtovnej knihe a v denníku. Hlavná účtovná kniha strediska obsahuje syntetické a analytické účty účtovného rozvrhu podľa účtovných tried v zmysle Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31. Denník strediska bol za účtovný rok 2015 správne vedený podľa chronologického usporiadania účtovných záznamov. Obe účtovné knihy boli vedené v elektronickej forme. Predmetom kontroly v časti preukázateľnosti účtovníctva bolo doloženie účtovných prípadov účtovnými záznamami. V zmysle novely zákona o účtovníctve (zákonom č. 130/2015 Z. z.) účtovná jednotka nemôže vykonávať účtovné zápisy mimo účtovných kníh. Kontrolou bolo zistené, že účtovné záznamy boli v kontrolovanom období roka 2015 účtované iba v hlavnej účtovnej knihe a denníku. Osobitnými evidenciami, ktoré neslúžili na účtovanie, boli pokladničná kniha vedená v ručnej i v elektronickej forme (súčasné vedenie hotovostných príjmov a výdavkov), kniha dodávateľských faktúr vedená elektronicky, kniha jász, kniha sociálneho fondu, kniha dlhodobého majetku, kniha drobného hmotného majetku a kniha skladových zásob. Stredisko vedie v zmysle § 79 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31 evidenciu podsúvahových účtov v triede 77x.

V rámci dodržania zásady správnosti vedenia účtovníctva boli preverené vytvorené analytické účty k pohľadávkam a dlhodobým záväzkom. Kontrola sa zamerala na vybrané vzorky syntetických účtov a porovnávala ich charakter podľa dodávateľa, splatnosti záväzku a členenia pohľadávky. Kontrolou boli preverené účty 315 - Ostatné pohľadávky, 472 - Záväzky zo sociálneho fondu a účet 501 - Spotreba materiálu. Kontrolou bolo zistené, že pohľadávky a dlhodobé záväzky stredisko člení podľa ich charakteru. Nákladový účet 501 – Spotreba materiálu bol za kontrolované obdobie správne analyticky členený podľa druhu spotrebovaného drobného majetku a materiálu.

Počas kontrolovaného obdobia roka 2015 stredisko účtovalo účtovné prípady aj prostredníctvom interných dokladov. V rámci ich kontroly boli preverené interné doklady vzťahujúce sa k záúčtovaniu miezd, tvorby a zúčtovanie rezerv, mylných platieb a prevodov v rámci účtu 261 – Peniaze na ceste. Účtovanie prostredníctvom interných dokladov bolo vykonané v čase vzniku účtovného prípadu. Osobitná časť kontroly sa venovala ich preukázateľnosti.

Kontrola bola ďalej zameraná na dodržanie interných pravidiel v rámci vedenia účtovníctva, a to na správne zaradovaniu majetku v zmysle jeho charakteru použiteľnosti. Dlhodobý hmotný majetok strediska bol zaradený na majetkové účty 02x, ak jeho obstarávacia cena prevyšovala sumu 1 700 EUR. Preverením súvzťažnosti majetkového účtu s účtom 042 – Obstaranie majetku bolo zistené správne účtovanie pri zaradení dlhodobého majetku v sume 11 160,20 EUR. Interná smernica strediska zakotvuje limity pre zaradenie majetku, a to v prípade podsúvahovej evidencie od 33,23 EUR po 1 660 EUR. Do sumy 33,23 EUR sa majetok účtuje priamo do spotreby. Stanovenie limitov obstaraného majetku a materiálu je v súlade s § 21 ods. 6 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31. Kontrolou bola preverená i podsúvahová evidencia majetku. Podsúvahová evidencia správne obsahovala tie skutočnosti, ktoré sa neúčtujú prostredníctvom denníka a hlavnej účtovnej knihy. K podsúvahovej evidencii bol vytvorený zúčtovací účet, čo je v súlade s § 79 ods. 3 Opatrenia č. MF/16786/2007-31. Podsúvahová evidencia obsahovala obstaranie majetku (drobný hmotný a nehmotný majetok), ktorý nie je súčasťou majetkovej evidencie v hlavnej knihe.

Kontrolou správnosti vedenia účtovných prípadov boli preverené i účty záväzkov (321 - Dodávateľia), vytvorených rezerv (323 - Krátkodobé rezervy), budúcich príjmov (385 - Príjmy budúcich období) a preddavkov (314 - Poskytnuté prevádzkové preddavky).

Bolo zistené, že v prípade záväzkov z dodávateľských vzťahov (účet 321 - Dodávatelia v analytickej evidencii) sa účtovné zápisy v denníku realizovali v čase úhrady faktúry.

Vytvorené rezervy na 323 - Krátkodobé rezervy sa v kontrolovanom období vzťahovali k nevyfakturovaným dodávkam a službám, pričom po prijatí dodávateľských faktúr (počas januára 2015) boli v nasledujúcom mesiaci zúčtované formou ich odpisu do výnosov. Vytvorené rezervy v súhrnnej sume 50 095,89 EUR sa týkali výlučne nevyfakturovaných dodávok, ktoré stredisku boli doručené až v januári 2016. Ich kontrolou bola preverená povinnosť tvorby rezervy na vopred neurčenú výšku faktúry a času prijatia faktúry. Bolo zistené, že stredisko v čase tvorby rezervy nemalo informáciu o výške fakturovaného plnenia a zároveň o čase prijatia faktúry, čo bolo vyhodnotené ako dodržanie § 14 ods. 1 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31, podľa ktorého je rezerva záväzkov s neistým časovým vymedzením alebo výškou predstavujúci existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí.

Prevádzkové preddavky účtované súvzťažne s účtom 314 - Poskytnuté prevádzkové preddavky na účte (v sume 44 EUR na základe zálohovej faktúry) boli počas roka 2015 zúčtované a nemali ku koncu roka 2015 zostatok.

V rámci správnosti vedenia účtovníctva boli preverené i výpisy z rozpočtových účtov strediska (rozpočtového výdavkového účtu 222 a rozpočtového príjmového účtu 223) so zameraním na dodržanie vedenia a účtovania príjmov výlučne na príjmovom rozpočtovom účte a výdavkov na výdavkovom rozpočtovom účte. Stredisko v osobitnej evidencii vedie došlé výpisy z bankových účtov, ktoré sú vyhotovené spravidla v týždenných intervaloch. Následne ich zodpovedný zamestnanec čísluje chronologicky a označuje jednotlivé bezhotovostné pohyby osobitným číselným radom. Výpisy z bankových účtov obsahovali v prílohovej časti doklady súvisiace s charakterom príjmu alebo výdavku.

Kontrolou predmetných výpisov z bankových účtov a účtovných záznamov podľa údajov z denníka a interných dokladov bola preverená správnosť vedenia príjmov a výdavkov ako aj dodržanie časovej súvislosti s účtovaním príjmov a výdavkov. Podrobnou kontrolou ôsmich náhodne vybraných výpisov z rozpočtového výdavkového bankového účtu bolo zistené, že účtovaniu predchádza prijatie výpisu z bankového účtu. Zodpovedný zamestnanec po prijatí príslušného výpisu vykoná účtovanie cez interný doklad. Kontrolou neboli zistené nedostatky a všetky bezhotovostné operácie boli predmetom účtovania v príslušnom mesiaci.

Kontrolou bolo overených sedem náhodne vybraných výpisov príjmového rozpočtového účtu. K výpisom boli priložené interné prehľady príjmov za každý pracovný deň a po prijatí príslušného výpisu boli príjmy účtované v zmysle interného dokladu. Príjmovými operáciami boli príjmy poplatkov za pobyt detí v materských školách, príjmy v zmysle odberateľských faktúr, refundácie a prijaté transfery od zriaďovateľa a iných subjektov verejnej správy (vo forme peňažného účelového daru v sume 1 000 Eur od TatraBanky v zmysle zmluvy uzatvorenej dňa 2. októbra 2015). Kontrolou bolo zistené správne účtovanie účtovných prípadov, pričom účtované bolo o všetkých príjmoch, ktoré obsahoval predmetný výpis z bankového účtu v správnych sumách. Zároveň účtovné prípady boli účtované v období, s ktorým časovo súviseli, a to v deň, kedy stredisko dostalo výpis z bankového účtu z peňažného ústavu.

Preverený bol i účet cudzích prostriedkov (kontrolou analytickej evidencie účtu 221 100 k termínu 31. decembru 2015), ktorý obsahoval depozity pre účely zrážok zo mzdy, úhrady miezd za mesiac december 2014 a december 2015). Vedenie účtu cudzích prostriedkov ako aj jeho účtovanie počas kontrolovaného obdobia bolo v súlade so zákonom o účtovníctve a zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zostatok prostriedkov z roka 2015 bol začiatkom roka 2016 zúčtovaný prostredníctvom prevodového účtu, pričom účet v roku 2016 nevykazoval zostatok.

Úplnosť a zrozumiteľnosť vedenia účtovníctva

V rámci kontroly úplnosti účtovníctva strediska bola preverená hlavná účtovná kniha z hľadiska obsahovej štruktúry. Predmetom účtovania v zmysle § 2 ods. 2 zákona o účtovníctve sú stavy a pohyby majetku, stavy a pohyby záväzkov, rozdiely majetku a záväzkov, výnosy, náklady, príjmy, výdavky a výsledok hospodárenia. Hlavná kniha obsahovala všetky skutočnosti v zmysle predmetného ustanovenia. Porovnaním vzorky účtovných prípadov (pohľadávkové a záväzkové účty) účtovaných v denníku a následne v hlavnej knihe neboli zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali neúplnému účtovaniu v oboch účtovných knihách súčasne (v hlavnej účtovnej knihe podľa syntetických účtov v zmysle účtovnej osnovy a v denníku podľa časovej chronológie účtovných prípadov).

Uzávierkové účty tvorili v súlade s § 10 ods. 5 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31 podklad k spracovaniu individuálnej účtovnej závierky. Stredisko správne spracovalo súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky ako súčasť účtovnej závierky. Účtovná závierka za rok 2015 bola zostavená 23. marca 2016. Kontrolou zostatkov z hlavnej účtovnej knihy za rok 2015 a spracovanej súvahy neboli zistené rozdiely. Konečné stavy účtov hlavnej knihy boli kumulovaným spôsobom prenesené do súvahy podľa ich charakteru aktív a pasív. Účtovná závierka strediska nepodlieha overeniu audítorom a stredisko nemá povinnosť spracovať výročnú správu.

Výsledok hospodárenia strediska sa správne zistil ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovej triedy 5 (okrem účtov 591 a 595). Výsledkom hospodárenia strediska za rozpočtový rok 2015 bol schodok vo výške 120 548,89 EUR.

V rámci kontroly vedenia účtovníctva bola prostredníctvom vyššie menovaných podrobných kontrol preverená zásada zrozumiteľnosti vedenia účtovníctva. Účtovníctvo strediska je vedené v mene euro a v slovenskom jazyku. Počas kontrolného obdobia sa nevyskytovali účtovné prípady a záznamy v cudzej mene. Podklady k účtovaniu ako aj doklady preukazujúce vznik účtovného prípadu boli zrozumiteľné. Dodržanie zásady správneho realizovania opráv v účtovných záznamoch a knihách bolo preverené na vzorke 39 vybraných pokladničných dokladov a 130 interných dokladov, pričom bolo zistené, že v predmetných dokladoch neboli vykonané opravy bez dodržania zásady zrozumiteľnosti (prekrytím pôvodného záznamu), čím bol dodržaný § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve.

Preukázateľnosť a trvalosť účtovných záznamov strediska

V zmysle zákona o účtovníctve má účtovná jednotka povinnosť účtovať o všetkých prípadoch, ktoré sú predmetom účtovníctva. V rámci dodržania zásady preukázateľnosti účtovných prípadov a doloženia príslušnými dokladmi boli preverené prostredníctvom kontrolnej vzorky pokladničné hotovostné príjmy a výdavky, úhrady dodávateľských faktúr a interné doklady.

V oblasti pokladničných operácií bolo preverených celkom 188 súvisiacich dokladov. Kontrola sa zamerala na preukázateľnosť účtovných dokladov a ich formálne náležitosti. Preverená kontrolná vzorka preukázala existenciu účtovných prípadov, ku ktorým bol priložený preukázateľný doklad vo forme originálu. Pokladničné operácie boli evidované podľa jednotlivých dní kalendárneho mesiaca v nadväznosti na charakter pokladničnej operácie (príjmová operácia alebo výdavková operácia). Jednotlivé doklady boli riadne chronologicky číslované.

V oblasti bezhotovostných operácií bolo preverených 47 náhodne vybraných dodávateľských faktúr a 6 interných dokladov pričom bolo zistené, že tieto boli účtované správne v čase vzniku účtovného prípadu a boli podložené preukázateľnými dokladmi.

Zámer kontroly bol cielený i na formálnu stránku účtovných dokladov. Preverená bola vzorka 23 pokladničných a 11 interných dokladov. Kontrolované doklady obsahovali po formálnej stránke náležitosti podľa § 10 zákona o účtovníctve (najmä číslo dokladu, dátum vyhotovenia, predkontácie, podpisy, názov dokladu, sumu).

Trvalosť účtovných záznamov a účtovných dokladov bola preverená vo vzťahu k evidencii pokladničných operácií a fakturovaného plnenia. Interné doklady (platobné poukazy, rozúčtovania) boli vyhotovované ako originály dokladov v nadväznosti na knihu dodávateľských faktúr. Pokladničné operácie obsahovali originály preukázateľných dokladov a kópie dokladov v prípade, ak preddavková organizácia (materská škola) mala uchovaný originál vo svojej evidencii jednoduchého účtovníctva. Účtovné doklady boli pre dodržanie zásady ich trvalosti rozmnožované, aby účtovný doklad preukazoval vznik účtovného prípadu (v rámci kontroly boli takto preverené vystavené objednávky a faktúry). Evidencia účtovných prípadov je vedená osobitne za každé účtovné stredisko a obdobie ku ktorému sa vzťahujú (mesiace kalendárneho roka).

Dodržanie bilančnej kontinuity a inventarizácia

Kontrolou boli preverené všetky konečné stavy účtov hlavnej účtovnej knihy za účtovný rok 2015 k 31. decembru 2015 s počiatočnými stavmi účtov hlavnej účtovnej knihy k 1. januáru 2016. Kontrolou bolo zistené, že peňažné sumy analytických účtov zodpovedali príslušným súhrnným peňažným sumám začiatkových stavov, obrátov strany Má dať a strany Dať, konečných zostatkov a konečných stavov syntetických účtov, ku ktorým sa analytické účty vedú. Stredisko správne uzatvorilo aj zostatky účtov v zmysle analytickej podsúvahovej evidencie.

Počiatočné účty hlavnej knihy neobsahovali novootvorené účty rozdielne od predošlého účtovného roka. V rámci preúčtovania účtov hlavnej knihy postupovalo stredisko v zmysle § 10 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31 pri účtovaní konečných stanov nákladových účtov a výnosových účtov súvzťažne s účtom 710 – Účet výsledku hospodárenia. Preúčtovaním konečného zostatku predmetného účtu na účet 702 uzatvorilo stredisko hlavnú knihu a účtovníctvo roka 2015.

Kontrolou bola preverená i inventarizácia majetku a záväzkov ako aj rozdielu majetku a záväzkov strediska za rok 2015. Na vykonanie inventarizácie bol vydaný príkaz riaditeľa strediska č. 1/2015 preddavkovým organizáciám (materským školám) a zamestnancom strediska. Súčasťou inventarizácie boli menovania inventarizačných komisií a členov ústrednej inventarizačnej komisie z radov zamestnancov strediska. Ku kontrole boli predložené inventarizácie všetkých materských škôl a strediska spolu s výstupom ústrednej inventarizačnej komisie. Inventarizácia strediska bola spracovaná v období od 10. decembra 2015 od 18. januára 2016. Obsahovala inventarizačné zápisy a súpisy majetku, záväzkov a pohľadávok v ich stave k 31. decembru 2015. Súčasťou inventarizácie a jej výstupov boli preukázateľné doklady vzťahujúce sa k príslušným majetkovým a záväzkovým účtom (výpisy z bankových účtov, fotokópie faktúr, evidencie majetku a výstupy vyraďovacej komisie). Inventarizáciou neboli zistené inventarizačné rozdiely a táto skutočnosť bola potvrdená aj v zápisnici ústrednej inventarizačnej komisie. V rámci vykonania inventarizácie boli použité dokladové a fyzické inventúry. Po formálnej stránky inventarizačné zápisy a inventúrne súpisy obsahovali dátumy vykonania inventarizácie (dokladovej a fyzickej), podpisy členov komisií, podpis zodpovedného zamestnanca za charakter majetku.

V súvislosti s vykonanou kontrolou vedenia účtovníctva za obdobie účtovného roka 2015 je odporučené stredisku aktualizovať interné riadiace akty v oblasti vedenia účtovníctva a obehu účtovných dokladov účinných od 1. júla 2008 s ohľadom na doplnenie súm v mene EURO a tiež v oblasti zaradenia a evidencie majetku.

Záver

Kontrola vykonaná za obdobie roka 2015 v Stredisku služieb školám a školským zariadeniam Petržalka bola zameraná na správne, preukázateľné, trvalé, zrozumiteľné a úplné vedenie účtovníctva. Kontrolou vybranej vzorky účtovných dokladov bolo zistené dodržanie príslušných ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, podľa ktorého účtovná jednotka nemôže vykonávať účtovné zápisy mimo účtovných kníh, vykonávať účtovný zápis o účtovnom prípade, ktorý jej nevznikol, zatajovať a nezaúčtovať skutočnosť, ktorá je predmetom účtovníctva. Vedenie účtovníctva za kontrolované obdobie preukázalo účtovanie na základe podložených hodnoverných dokladov. Preverené kontrolné vzorky preukázali, že účtovníctvo strediska bolo vedené správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

Preverením kontrolnej vzorky bol zistený súlad s dodržaním zásady aktuálneho princípu účtovania, najmä v súvislosti s výdavkami budúcich období. Zamestnanci strediska zodpovední za obeh účtovných dokladov zabezpečujú trvalosť a zrozumiteľnosť účtovných dokladov. Spracovanie účtovnej závierky a inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31. decembru 2015 ako aj dodržanie bilančnej kontinuity preukázalo hodnoverný obraz o skutočnostiach týkajúcich sa vedenia účtovníctva v zmysle preverených zásad zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Správa z vykonanej kontroly v plnom znení s kompletnou dokumentáciou bude v termíne zverejnenia materiálov na rokovanie miestneho zastupiteľstva poslancom Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Petržalka k dispozícii k nahliadnutiu na útvare miestneho kontrolóra.

Bratislava 8. júna 2016

Stanislav Fiala
miestny kontrolór